

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Factors Affecting Personal Financial Planning for Retirement of Personnel at Buriram Rajabhat University

เกษมณี การินทร์¹

รวิพรรณ อุตรินทร์¹

ราชันกร บวรชาติ¹

ณัฐฉมิ ชูขวัญ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล 2) เพื่อศึกษาถึงการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล และ 3) เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายของหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนในการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จำนวน 265 คน การเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ 1) การให้แบบสอบถาม โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอย 2) การสนทนากลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 20 คน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณ พบว่า ปัจจัยด้านทัศนคติของการออมส่งผลมากที่สุด 2) บุคลากรมีการออมเงินและลงทุนในสัดส่วนร้อยละ 25 ของรายได้ ในรูปแบบของชมรมสวัสดิการบุคลากร 3) ภาครัฐควรส่งเสริมการออม โดยใช้กลยุทธ์ด้านการลดหย่อนภาษีให้แก่ผู้มีเงินได้ ส่วนภาคเอกชนควรจัดตั้งชมรมสวัสดิการพนักงานหรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเงินและการธนาคาร คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถนนจระ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

คำสำคัญ: การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล, วัยเกษียณ, บุคลากร

Abstract

The research intended to 1) study the factors that affect personal financial planning, 2) study personal financial planning, and 3) to find guidelines for improving policy of both government and private parties in promoting personal financial planning. The samples of the study were 265 personnel at Buriram Rajabhat University. This research was a mixed research. Data collection was divided into 2 phases: 1) collecting data by questionnaires using stratified random sampling. The data obtained were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and regression analysis 2) conducting group discussion of 20 staff that were divided into 2 groups and analyzed by qualitative analysis. The result revealed that 1) attitude towards saving is the most important factor affecting personal financial planning for retirement, 2) saving proportion of each personnel is 25 percent of income in the staff welfare club, and 3) the government should encourage savings by granting tax deduction to tax payers and private sectors should organize employees welfare group or dividend fund.

Keywords: *Personal Financial Planning, Retirement, Personnel*

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสภาพสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ตลอดจนการได้รับวัฒนธรรมตะวันตก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางสังคม ซึ่งจะส่งผลทำให้โครงสร้างและค่านิยมของสังคมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจากครอบครัวขยายสู่ครอบครัวเดี่ยว ทำให้ขาดความใกล้ชิดระหว่างคนในครอบครัว ซึ่งผลให้ผู้สูงอายุต้องอยู่เพียงลำพังขาดการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว ซึ่งบางรายไม่สามารถเลี้ยงตนเองได้ ซึ่งเป็นปัญหาทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต จัดเป็นปัญหาทางสังคมที่มีความสำคัญมาก ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญในการวางแผนเพื่อเตรียมเข้าสู่วัยสูงอายุหรือวัยเกษียณ (ชารวี บุตรบำรุง, 2556)

จากแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ ทำให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องศึกษาและวางแผนให้ความช่วยเหลือประชากรผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการตอบแทนผู้สูงอายุที่ได้ทำประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติตลอดช่วงชีวิตที่ผ่านมา แต่สิ่งที่เป็นปัญหาและสำคัญยิ่ง คือ จำนวนประชากร

ที่มีมากขึ้นจึงต้องเฉลี่ยงบประมาณสำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุให้เป็นไปอย่างทั่วถึง ทำให้ผู้สูงอายุแต่ละคนอาจได้รับความช่วยเหลือน้อยลง และอาจไม่เพียงพอต่อความจำเป็นที่แท้จริงในการดำรงชีวิต จนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของคนในสังคม การเพิ่มขึ้นของประชากรผู้สูงอายุ ยังมีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจ สังคม และการบริหารประเทศ กล่าวคือ นอกจากประชากรในวัยแรงงานลดลงแล้ว ยังทำให้การลงทุนลดลงด้วย ตลอดจนภาครัฐต้องนำเงินงบประมาณการพัฒนาประเทศส่วนหนึ่งมาดูแลผู้สูงอายุ อีกทั้งเมื่อโครงสร้างประชากร เริ่มขยับไปสู่การมีประชากรสูงอายุมากขึ้นเรื่อยๆ สัดส่วนของประชากรวัยทำงานที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุก็จะลดน้อยลง จากการศึกษาอัตราการเป็นภาระวัยสูงอายุ จะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2533 มีประชากรวัยแรงงาน 10 คน ทำหน้าที่ในการดูแลผู้สูงอายุ 1 คน และมีการประมาณการว่าในปี พ.ศ. 2563 ภาระของประชากรวัยแรงงานในการดูแลผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงขึ้น เพราะประชากรวัยแรงงาน ประมาณ 4 คน จะต้องรับภาระในการดูแลผู้สูงอายุอย่างน้อย 1 คน (ศิริวรรณ ศิริบุญ และ ชเนตตี มีลินทางกูร, 2551)

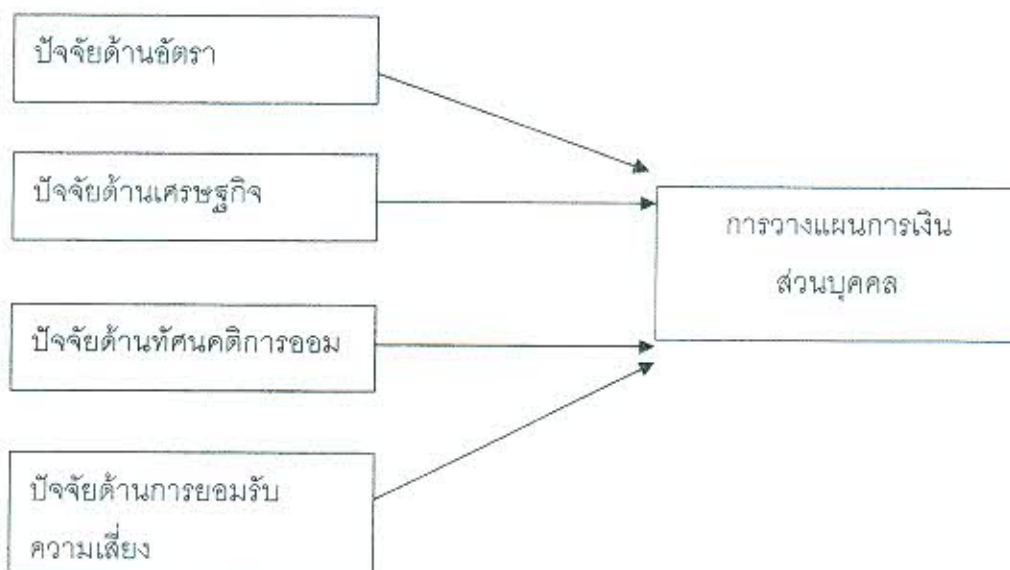
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นอีกหนึ่งสถาบันการศึกษาหนึ่งในระดับอุดมศึกษา ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากร จึงได้มีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการวางแผนทางการเงินในลักษณะของการออมเงินและการลงทุนในรูปแบบต่างๆ ทั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และชมรมสวัสดิการของบุคลากร แต่จากการสำรวจพบว่า บุคลากรที่มีการเตรียมความพร้อมสำหรับวัยเกษียณอายุในรูปแบบของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และชมรมสวัสดิการของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีจำนวน 423 คน จากจำนวนบุคลากรทั้งหมด จำนวน 782 คน ซึ่งถือได้ว่าบุคลากรยังมีการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณในจำนวนที่น้อยอยู่ และนอกจากนี้ยังมีบุคลากรที่มีการวางแผนทางการเงินในลักษณะของการออมเงินและการลงทุนในรูปแบบต่างๆ อีกเพียงจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น (กองคลังและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2559) ซึ่งหากบุคลากรยังขาดการวางแผนทางการเงินในปัจจุบันแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในวัยหลังเกษียณอายุได้

จากเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณนั้นมีความสำคัญมาก หากบุคลากรละเลยการวางแผนทางการเงินอาจส่งผลให้เป็นภาระกับลูกหลาน และภาระของประเทศชาติในอนาคต ดังนั้นการวางแผนทางการเงินที่มีความสอดคล้องกับตนเองในวันนี้จะเป็นการสร้างหลักประกันและความมั่นคงของชีวิตในวัยเกษียณในอนาคตได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่วัยเกษียณ จึงได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลและใช้ข้อมูลเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายของหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนในการส่งเสริมการวางแผนทางการเงิน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาถึงการวางแผนการเงินส่วนบุคคล เพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายของหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนในการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล เพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ดัดแปลงจากแนวคิดของ เนษพร นาคสีเหลือง, 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. ทราบถึงการวางแผนการเงินส่วนบุคคล เพื่อเตรียมพร้อมสู่วัยเกษียณของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายของหน่วยงานทั้งรัฐและเอกชนในการส่งเสริมการวางแผนการเงินส่วนบุคคล

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ปัจจัยด้านอัตราผลตอบแทน

ญาดา วัลยานนท์ และ ศนิพันธ์ สุวรรณหงษ์ (2556) กล่าวว่า ความต้องการผลตอบแทนจากการออมหรือการลงทุนมากหรือน้อยเป็นตัวกำหนดรูปแบบและวงเงินในการตัดสินใจออมหรือลงทุนของบุคคล จึงเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุ

นอกจากนี้ รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555) กล่าวว่า อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุน (Expected Rate of Return) หรืออัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง โดยการวิเคราะห์ว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับนั้นจะอยู่ในรูปใด เช่น รูปของดอกเบี้ย ซึ่งมีลักษณะเป็นรายได้ประจำสม่ำเสมอ หรือเงินปันผลที่อาจได้รับมากหรือน้อยตามผลการดำเนินงานของบริษัทที่ออกหลักทรัพย์ นอกเหนือจากนั้นต้องพิจารณาว่าอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังนั้นมีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีอัตราสูงพอที่จะสามารถชดเชยความเสี่ยงจากภาวะเงินเฟ้อได้หรือไม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรเงินลงทุนไปในสินทรัพย์หรือหลักทรัพย์ให้ได้ตามอัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนต้องการ (Required Rate of Return) ซึ่งอัตราผลตอบแทนที่ผู้ลงทุนต้องการ (Required Rate of Return) เป็นอัตราผลตอบแทนที่จะทำให้ผู้ลงทุนสามารถบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ได้

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ศิริสุข อินละคร (2548) รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555) และ พนมพร อัครชยานันต์ และคณะ (2557) กล่าวว่า ในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ ด้วย โดยปัจจัยทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ เงินเฟ้อ การใช้จ่ายของผู้บริโภค และอัตราดอกเบี้ย ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. เงินเฟ้อ (Inflation) คือ ภาวะการณ์ที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปเพิ่มขึ้น เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อจะทำให้อำนาจซื้อ (Purchasing Power) ของประชาชนลดลง ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อเนื่องมาจากปัจจัยแรก คือ ระบบเศรษฐกิจมีความต้องการสินค้าและบริการ (Demand) มากกว่าสินค้าและบริการที่มีอยู่ (Supply) จึงทำให้ราคาสินค้าสูงขึ้น ปัจจัยที่สอง คือ เกิดจากต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทำให้ผู้ผลิตต้องปรับราคาสินค้าให้สูงขึ้น อัตราเงินเฟ้อสามารถพิจารณาได้จากดัชนีราคาผู้บริโภค (Customer Price Index : CPI) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดการเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าและบริการ โดยเฉลี่ยที่ผู้บริโภคได้จ่ายไปสำหรับกลุ่มสินค้าและบริการที่กำหนด ในการวางแผนการเงินส่วนบุคคลต้องคำนึงถึงภาวะเงินเฟ้อด้วย เนื่องจากภาวะเงินเฟ้อจะทำให้รายจ่ายของบุคคลเพิ่มขึ้น เงินเฟ้อจะส่งผลกระทบต่อบุคคลกลุ่มต่างๆ โดยบุคคลแต่ละกลุ่มจะได้รับผลดีและผลเสียจากภาวะเงินเฟ้อ ดังนี้

1.1 ภาวะเงินเฟ้อจะส่งผลกระทบต่อบุคคล ดังต่อไปนี้

1.1.1 ผู้ที่เป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากราคาอสังหาริมทรัพย์จะเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะที่เกิดเงินเฟ้อ

1.1.2 ผู้กู้ยืม เงินเพื่อจะส่งผลดีต่อผู้กู้ยืมในกรณีที่ผู้กู้ยืมเงินมาเพื่อซื้อทรัพย์สิน เนื่องจากภาวะที่เงินเฟ้อจะทำให้ทรัพย์สินที่ซื้อมีมูลค่าสูงขึ้น ในขณะที่ผู้กู้ยืมยังคงชำระหนี้ในจำนวนเงินเท่าเดิม

1.2 ภาวะเงินเฟ้อจะส่งผลเสียต่อบุคคล ดังต่อไปนี้

1.2.1 ผู้ที่มีรายได้ประจำ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างที่มีเงินเดือนประจำ นั่นคือ การเกิดเงินเฟ้อจะทำให้รายจ่ายของบุคคลสูงขึ้น เนื่องจากราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น ในขณะที่รายได้ของบุคคลกลุ่มนี้ยังคงเท่าเดิม

1.2.2 ผู้ให้กู้ เงินเพื่อจะส่งผลเสียต่อผู้ให้กู้ในกรณีที่ผู้ให้กู้คิดดอกเบี้ยจากการให้กู้ไม่เพียงพอที่จะครอบคลุมอัตราเงินเฟ้อ เช่น สมมติให้สมศรีกู้เงินโดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ต่อปี หากอัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 8 ต่อปีจะทำให้สมหมายเสียประโยชน์เนื่องจากผลตอบแทนจากดอกเบี้ยที่ได้รับไม่คุ้มกับอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง

2. การใช้จ่ายของผู้บริโภค (Spending of Consumers) คือ ความต้องการสินค้าหรือบริการ (Demand) หากผู้บริโภคมีการใช้จ่ายมากจะส่งผลให้มีเงินสำหรับการออมในจำนวนที่ลดลง ตลอดทั้งส่งผลให้เป้าหมายทางการเงินบรรลุเป้าหมายช้าลงอีกด้วย

3. อัตราดอกเบี้ย (Interest Rates) อัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยพิจารณาจากความต้องการเงินทุน (Demand) และปริมาณของเงินทุน (Supply) นั่นคือ หากประชาชนมีการออมหรือการลงทุนเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินจะเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้อัตราดอกเบี้ยลดลง แต่หากประชาชน ธุรกิจ หรือรัฐบาลต้องการเงินไปลงทุนเพิ่มขึ้น ความต้องการเงินจะสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น

นอกจากนี้ในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยต่ำ หากบุคคลออมเงินโดยการฝากเงินกับธนาคารจะทำให้บุคคลได้รับผลตอบแทนต่ำ ดังนั้น บุคคลควรจะวางแผนนำเงินออมที่มีอยู่ไปลงทุนในรูปแบบอื่นๆ เช่น หุ้นสามัญ หุ้นกู้ หรือพันธบัตร ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าการฝากเงินกับธนาคาร แต่บุคคลต้องยอมรับว่าการนำเงินไปลงทุนอย่างอื่นที่มีผลตอบแทนสูงกว่าการฝากเงินกับธนาคารย่อมมีความเสี่ยงสูงขึ้นด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าอัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์กันกับการวางแผนการลงทุนเพื่อให้ได้รับอัตราผลตอบแทนที่สูง

ปัจจัยด้านทัศนคติการออม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้หลายท่าน พอสรุปได้ ดังนี้

ศิจุฑา ปอน้อย (2555) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง พฤติกรรมทางด้านจิตใจ ทำที่ และความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สิ่งของ สถานที่ สถานการณ์ สิ่งแวดล้อม หรือ

แนวความคิด ซึ่งเป็นไปได้ทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบ ทักษะของแต่ละบุคคลสามารถสร้างได้และเปลี่ยนแปลงได้

Gibson (2000) กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง สิ่งที่เกิดสืบพฤติกรรม เป็นความรู้สึกเชิงบวกหรือเชิงลบ เป็นสภาวะจิตใจในการพร้อมที่จะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของบุคคลต่อบุคคลอื่นต่อวัตถุหรือต่อสถานการณ์ โดยที่ทักษะนี้สามารถเรียนรู้หรือจัดการได้ โดยใช้ประสบการณ์

Schermerhorn and Hunt (2000) กล่าวว่า ทักษะ คือ การวางแผนความคิด ความรู้สึกให้ตอบสนองในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อคนหรือต่อสิ่งของ ในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ และทักษะ นั้นสามารถที่จะรู้หรือถูกตีความได้จากคำพูดอย่างไม่เป็นทางการ หรือจากผลสำรวจอย่างเป็นทางการ หรือจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง ความรู้สึกหรือความเชื่อ ทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งทักษะนี้จะส่งผลกระทบต่อแนวโน้มของการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ

ประทีป บัวละวงศ์ (2551) กล่าวว่า ทักษะของบุคคลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ทักษะเชิงบวกหรือที่ดี เป็นทักษะที่ชักนำให้บุคคลแสดงออกถึงความรู้สึก อารมณ์ จากสภาพจิตใจ ได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่นหรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์การ สถาบัน การดำเนินการขององค์การและอื่นๆ
2. ทักษะเชิงลบหรือไม่ดี คือ ทักษะที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสียไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลง ระแวง สงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงานหรือองค์การ สถาบัน การดำเนินงานขององค์การและอื่นๆ
3. ทักษะที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน องค์การ สถาบัน องค์การและอื่นๆ โดยสิ้นเชิง

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่า การที่บุคคลจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมใดๆ ออกมานั้นย่อมมีผลมาจากทักษะ ไม่ว่าจะเป็นทักษะเชิงบวกหรือเชิงลบก็ตาม

นอกจากนี้แล้วยังมีนักวิชาการที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านทัศนคติการออมเงินที่มีต่อการวางแผนทางการเงิน ดังนี้

พรรณภา วิไลศรีอัมพร (2552) กล่าวว่า ปัจจัยทางด้านทัศนคติในการออมเงินของแต่ละบุคคล ย่อมส่งผลต่อพฤติกรรมการวางแผนออมเงินของบุคคล

เนษพร นาคสีเหลือง (2557) กล่าวว่า ปัจจัยด้านทัศนคติการออมเงิน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนออมเงิน เพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ

ธิดารัตน์ อติชาตนันท์ และ แพรพรรณ มังคลา (2554) กล่าวว่า ปัจจัยทางด้านทัศนคติเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงินเพื่อเตรียมการเกษียณอายุ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถกล่าวได้ว่าปัจจัยทางด้านทัศนคติการออมเงินเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางแผนออมเงินของแต่ละบุคคล กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ทัศนคติเป็นตัวกำหนดการแสดงออกหรือพฤติกรรมของแต่ละบุคคลนั่นเอง

ปัจจัยด้านการยอมรับความเสี่ยง

ญาดา วัลยานนท์ และ ศนินันท์ สุวรรณหงษ์ (2556) กล่าวว่า ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยงหรือการขาดทุน หรือการวางแผนกระจายการออมและการลงทุน เป็นตัวกำหนดรูปแบบและวงเงินในการออมและการลงทุนและเป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนทางการเงิน เพื่อเตรียมการเกษียณอายุด้วยเช่นกัน เนื่องจากหลังการเกษียณอายุ บุคคลบางคนไม่มีรายได้อื่นนอกจากเงินบำนาญหากสูญเสียเงินไปจากการออมหรือการลงทุนที่มีตลาดอาจทำให้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความลำบาก

นอกจากนี้แล้ว ผศ.รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2555) ยังกล่าวด้วยว่า ระดับการยอมรับความเสี่ยง (Risk Tolerance Level) คือ ระดับความผันผวนจากการลงทุนที่ผู้ลงทุนมีความสบายใจ (Comfort Level) ที่จะถือครองสินทรัพย์หรือหลักทรัพย์ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ผลการวิเคราะห์ระดับการยอมรับความเสี่ยงที่ผู้ลงทุนสามารถยอมรับได้ สามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่าควรลงทุนในสินทรัพย์หรือหลักทรัพย์ใดจึงจะเหมาะสม โดยระดับการยอมรับความเสี่ยงขึ้นอยู่กับความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง (Ability to Take Risk) และความเต็มใจในการรับความเสี่ยง (Willingness to Take Risk)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรได้แก่บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุน จำนวน 782 คน (กองการบริหารงานบุคคล, 2559) ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรการคำนวณของ Taro Yamane และใช้วิธีการเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.05 ได้จำนวน 265 คน โดยแบ่งเป็นสายสนับสนุน จำนวน 122 คน และสายวิชาการอีกเป็นจำนวน 143 คน เพื่อให้เกิดความหลากหลายในด้านความแตกต่างของทักษะความชำนาญการ จึงได้แบ่งบุคลากรสายวิชาการออกเป็นแต่ละคณะ ซึ่งแต่ละคณะจะได้กลุ่มตัวอย่างในจำนวนที่แตกต่างกันออกไปตามสัดส่วนของประชากรทั้งหมดของคณะนั้นๆ และสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ บุคลากรที่เป็นฝ่ายบริหาร จำนวน 10 คน และบุคลากรที่เป็นฝ่ายปฏิบัติการ จำนวน 10 คน

